

روش‌های تحلیل آماری پیشرفته

باتأکید بر روش‌شناسی و یافته‌های تحقیق (جلد اول)

ذبیح‌الاصد، فی

دکترای جامعه‌شناسی، استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده آزاد اسلامی واحد زنجان

۱۳۹۵

شماره کتابشناسی ملی

44. VV52

ISBN 978-600-95033-8-4

تلفن: ۰۹۱۲۲۴۱۶۰۰۵-۳۳۷۴۱۸۹۶

فهرست مطالب روش‌های تحلیل آماری پیشرفته

روش‌شناسی تحقیق

۱۴	۱. نوع روش تحقیق
۲۴	۲. تعریف و انتخاب جامعه آماری تحقیق
۲۴	۱. برآورد حجم نمونه و جمعیت نمونه در جامعه آماری تحقیق
۲۶	۲. شیوه‌های نمونه‌گیری در تحقیق
۳۰	۳. تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق
۳۰	۱. تعریف مفهومی و عملیاتی متغیر وابسته
۳۶	۲. تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای مستقل اصلی
۴۲	۳. تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای مستقل زمینه‌ای
۴۳	۴. ابزار و تکنیک جمع‌آوری داده‌های تحقیق
۴۹	۵. ابزار سنجش و اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق
۵۳	۶. فرآیند ویرایش و پردازش داده‌های تحقیق

تحلیل آماری یافته‌های تحقیق

۷۷	۱. توصیف ویژگی‌های جامعه مورد مطالعه (آمار توصیفی)
۷۸	۱. توزیع و توصیف آماری متغیرهای زمینه‌ای تحقیق
۸۶	۲. توصیف متغیرهای اصلی تحقیق (آمار توصیفی)
۸۷	۱. توزیع و توصیف آماری متغیرهای اصلی تحقیق
۸۸	۲. ترسیم نیمرخ و دامنه تغییرات متغیرهای اصلی تحقیق
۹۸	۳. نیکوئی سنجش متغیرهای اصلی تحقیق (کنترل آماری‌ها)
۱۰۰	۱. تحلیل روابی یا پایایی گویه‌های مربوط به متغیرهای اصلی تحقیق
۱۱۵	۲. تحلیل عاملی و اعتبار گویه‌های مربوط به متغیرهای اصلی تحقیق
۱۴۸	۳. تحلیل توزیع نرمال متغیرهای اصلی تحقیق
۱۷۴	۴. تحلیل خوشه‌ای متغیرهای اصلی تحقیق
۱۹۰	۴. آزمون فرضیه‌های تحقیق (آمار استنباطی)
۱۹۱	۱. آزمون فرضیه‌های دومتغیره: آزمون ضریب همبستگی پیرسون
۲۰۹	۲. آزمون فرضیه چندمتغیره: آزمون رگرسیون چندگانه
۲۲۶	۵. نیکوئی برازش مدل نظری تحقیق (تحلیل مسیر)
۲۲۹	۱. تحلیل مسیر عوامل مؤثر (متغیرهای مستقل اصلی و زمینه‌ای) بر متغیر وابسته

پیوست‌ها

۲۵۳	• فهرست منابع و مآخذ روش‌شناسی تحقیق
۲۶۲	• نمونه‌هایی از پرسشنامه‌های تحقیق

پیشگفتاری بر کتاب روش‌های تحلیل آماری پیشرفته:

آمارا به عنوان یک موضوع علمی، امروزه شامل مفاهیم و روش‌هایی است که در تمام پژوهش‌هایی که مستلزم جمع‌آوری داده‌ها به وسیله یک فرآیند آزمایش و مشاهده و انجام استنباط و نتیجه‌گیری به وسیله تجزیه و تحلیل این داده‌ها هستند، اهمیت بسیار دارند. آمار هنر و علم جمع‌آوری، تعبیر و تجزیه و تحلیل داده‌ها و استخراج تعمیم‌های منطقی در مورد پدیده‌های تحت بررسی است. در طول چندین دهه، آمار فقط با بیان اطلاعات و مقادیر عددی درباره اقتصاد، جمعیت‌شناسی و اوضاع سیاسی حاکم در یک کشور، سروکار داشت. حتی امروز، بسیاری از نشریات و گزارش‌های دولتی که توده‌ای از آمار و ارقام را دربردارند (نظیر: آمار تولید مزارع، آمار کارگران، ...)، معنی اولیه کلمه آمار را در ذهن زنده می‌کنند. اکثر افراد معمولاً هنوز این تصور را درباره آمار دارند که آن‌را منحصر به ستون‌های عددی سرگیجه‌آور و گاهی یک‌سری شکل‌های ریاضی می‌دانند. بنابراین یادآوری این نکته ضروری است که نظریه و روش‌های جدید آماری، از حد ساختن جدول‌های اعداد و نمودارها بسیار فراتر رفته‌اند. نمایش‌های عددی به صورت جنبه‌ای فرعی از آمار درآمده‌اند. لذا آمار ابزاری است نه به بیاری. آمارشناسان با توسل به آن افکار عمومی را به نفع خود جلب می‌کنند. آمار مفهومی است که برای ثبت و نمایش اطلاعات عددی (مانند: تعداد بیکاران، کارمزد حمل کالا به وسیله کشتی، جمعیت حاشیه شهری، تعداد مرگ و میر در اثر شیوع یک بیماری، مقدار مسافت طی شده گردشگران در زمان معین) به کار می‌رود. بدین ترتیب داده‌های آماری نشان‌دهنده باردهی هستند که در آن‌ها، فرآیند کسب آگاهی در بررسی یک پدیده شامل گردآوری و تجزیه و تحلیل داده‌هاست و این خود مستلزم استفاده از روش‌های تحلیل آماری پیشرفته^۱ است. مثلاً:

- در فرآیند پرورش گیاهان: آزمایش شوندگان انواعی از گیاهان که از نظر ژنتیکی متفاوتند، به منظور تولید گیاهان پیوندی پُر محصول. مورد علاقه شدید متخصصان کشاورزی است. به عنوان مثال، فرض کنید که قرار است میزان محصول دو نوع گیاه پیوندی تحت آب و هوا و شرایط اقلیمی مشخص با هم مقایسه شوند. تنها راه کسب اطلاع از میزان باروری این دو نوع گیاه نسبت به یکدیگر عبارت است از پروراندن آن‌ها در تعدادی از کرت‌ها، گردآوری داده‌ها درباره میزان محصول آن‌ها و سپس تجزیه و تحلیل داده‌های مزبور.
- در امور پزشکی و تشخیص بیماری‌ها: برای انجام موفقیت‌آمیز عمل جراحی بر روی انواع سرطان با عمل جراحی، تشخیص به موقع بیماری از اهمیت خاصی برخوردار است و از این رو لازم است که پس از انجام معاینات پزشکی مرتبط به بیمارستان مراجعه شود. چون مراجعه مرتب به بیمارستان و انجام معاینات پزشکی گران و دشوار است، پزشکان در جستجوی نوعی روش تشخیص مؤثر بیماری هستند که خود شخص بتواند آن را انجام دهد. برای این منظور، قابلیت یک روش جدید تشخیص بیماری برحسب درصد موفقیت آن در تشخیص درست موارد بیماری و اجتناب از تشخیص‌های اشتباه، روش مورد نظر باید روی افراد زیادی آزمایش شود و نتیجه با معاینات بیمارستانی مقایسه شود.
- در برنامه‌های تربیتی و آموزشی: برنامه‌ای تربیتی و آموزشی که برای انواع متقاضیان (نظیر: دانشجویان، کارگران، گروه‌های اقلیت، ...) در بسیاری از زمینه‌ها طرح می‌شوند، دائماً مورد بررسی، ارزیابی و اصلاح قرار می‌گیرند تا سودمندی آن‌ها برای جامعه افزایش یابد. برای کسب اطلاع از کارایی برنامه‌های مختلف در مقایسه با یکدیگر، ضرورت دارد که داده‌هایی درباره موفقیت‌ها یا رشد مهارت افرادی که برنامه در مورد آن‌ها اجرا می‌گردد، گردآوری شود.
- در تحقیقات اقتصادی و اجتماعی: در بسیاری از قلمروهای جامعه‌شناسی، اقتصاد، علوم سیاسی، مطالعاتی در زمینه‌های مربوط به رفاه اقتصادی گروه‌های قومی، گوناگون، هزینه‌های مصرف‌کنندگان در سطوح مختلف درآمد و نظرات گوناگون

^۱ Statistics

^۲ Advanced Statistical Analysis Methods

در هنگام وضع یک قانون و زمینه‌هایی نظیر این‌ها انجام می‌گیرد. این مطالعات نوعاً بر مبنای داده‌هایی انجام می‌گیرند که از راه مشاهده یا مصاحبه با نمونه‌ای از افراد به دست می‌آیند، که این نمونه‌ها به وسیله روش‌های آماری از کل جامعه‌ای که قلمرو مطالعه را تشکیل می‌دهند، انتخاب می‌شوند. سپس این داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند و تغییراتی از موضوع مورد نظر به عمل می‌آید.

- در فرآیند تبلیغات و بازاریابی: با گسترش صنایع مختلف و بحث بازار رقابتی در قرن حاضر، بسیاری از صنایع به دنبال یافتن روش‌هایی در شناسایی بازار و خواسته‌های مشتریان به طریق علمی گردیده‌اند. نتایج حاصل همواره با استفاده از مطالعات آماری بر روی مشتریان و یا مراکزی که مشتریان با آن‌ها در ارتباط هستند صورت می‌پذیرد. به عنوان مثال یک شرکت تولیدکننده پودر لباس‌شویی پس از تحقیق درباره میزان فروش فروشگاه‌های یک منطقه سهم فروش پودر لباس‌شویی خود را درمی‌یابد. پس از اعمال تبلیغات جدید و به فاصله زمانی مناسب این کار مجدداً صورت گرفته و سهم افزایش فروش بررسی می‌گردد. و یا در همین مقوله برای کسب اطلاع از اینکه در تولید مایع ظرف‌شویی آیا از لحاظ مصرف‌کنندگان، بون اسانس لیمو با توت‌فرنگی تفاوتی وجود دارد، با تعداد معینی مصاحبه می‌شود که نتایجاً اکثریت مصرف‌کنندگان را به اسانس لیمو و اقلیت مصرف‌کنندگان را به اسانس توت‌فرنگی را ترجیح می‌دهند.
- در فرآیند کنترل کیفیت: پیشرفت‌های آماری در بخش صنایع بیشتر مربوط به مسائل کنترل کیفی است. استفاده از مفهوم آزمون فرض‌های آماری در بحث کنترل جین تولید محصولات تولیدی، استفاده از روش‌های نمونه‌گیری جهت پذیرش برای شناسایی محصول مطابق درخواست با استفاده از یک نمونه از محصول به جای بازرسی صددرصد و استفاده از ابزارهای ساده آماری در کنترل فرآیند آماری^۱ (مانند: هیستوگرام، نمودار پراکنش، نمودار میله‌ای و استفاده از بحث طراحی آزمایش‌های مناسب و جمع‌آوری اطلاعات و بسیاری روش‌های آماری که به صورت مختلف مورد استفاده واقع می‌شوند بخشی از تلاش پژوهشگران کیفی را به خود اختصاص داده است.

با توجه به اینکه در این دهکده جهانی، نیل به توسعه اقتصادی و اجتماعی همراه با پیشروی گسترده به سوی کف شدن داده‌ها و اطلاعات را نشان می‌دهد؛ لذا به نظر می‌رسد بسیاری از حرفه‌ها و شغل‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها به اندازه‌گیری‌های عددی و داده‌های آماری بستگی داشته باشند. این رو داده‌های آماری تنها شامل اعداد نیستند، بلکه اعداد خود حاصل اطلاعاتی در مورد یک سیستم مشخص هستند و احاطه دارند که در سیستم مربوطه تفسیر شوند. با توجه به این رشد در استفاده از داده‌ها، نیاز و تقاضا برای استفاده از روش‌های تحلیل آماری پیشرفته، به بهانه‌های گوناگون احساس می‌شود. مثلاً:

۱. ارائه و تولید داده‌های آماری قابل اعتماد.
۲. تجزیه و تحلیل داده‌های آماری به منظور شفافیت و وضوح معنای آن‌ها.
۳. ارائه استنتاج‌های عملی از داده‌های آماری.

بدین ترتیب به نظر می‌رسد محقق با استفاده از کاربرد روش‌های تحلیل آماری پیشرفته می‌تواند به صورت بهینه از توانایی‌های کف، مهارت‌های برقراری ارتباط بین متغیرهای تحقیق برای تبیین روش‌شناختی مسایل و مشکلات موجود در جامعه استفاده نماید. لذا محقق با استفاده از کاربرد روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و اشراف بر روش‌های نمونه‌گیری، جمع‌آوری داده‌ها، نظارت بر اجرای مطالعه، می‌تواند به صورت علمی به پردازش داده‌ها و استنتاج نتایج تحقیق بپردازد. بنابراین استفاده از روش‌های تحلیل آماری پیشرفته، یک قابلیت کاربردی در تحقیق است که بر مبنای آن محقق می‌تواند به توانایی‌های ذیل نائل آید:

۱. توانایی فکر کردن منتقدانه در مورد استدلال‌ها یا به کار بردن آمار به عنوان سند یا مدرک.
۲. قابلیت خواندن و تفسیر داده‌ها، قابلیت فهم آنچه که خواننده می‌شود.
۳. توانایی فهم و تفسیر آمارهایی که مخاطبان در زندگی روزمره با آن‌ها سروکار دارند.
۴. توانایی استفاده صحیح از آمار توسط همه مخاطبان در گروه‌های مختلف جامعه.

درواقع از آنجا که در بهره‌مندی از روش‌های تحلیل آماری پیشرفته، محقق بر تصمیم‌گیری‌ها با استفاده از آمار به عنوان سند و مدرک متمرکز می‌نماید، لذا به نظر می‌رسد هدف محقق عمدتاً در طراحی رابطه بین متغیرهای تحقیق جلوه‌گری می‌نماید تا پاسخ دادن به سؤالات و مسائل تحقیق. در صورتی که محقق با تکیه بر روش‌های تحلیل آماری پیشرفته، در تلاش است با طرح سؤالات تحقیق، فرضیه‌های منطقی (اعم از فرضیه‌های رابطه‌ای یا جهت‌دار)، و آزمون فرضیه‌های تحقیق نتایج و پیشنهادات کاربردی دست یابد. بنابراین با استفاده از روش‌های تحلیل آماری پیشرفته:

- محقق می‌تواند تفاوت بین رابطه معمولی و رابطه علت و معلولی را از یکدیگر تشخیص دهد.
- محقق می‌تواند تفاوت بین عبارت نسبت دادنی را از عبارت نسبت داده شده تشخیص دهد.
- محقق می‌تواند داده‌های آماری قابل اعتماد و دارای اعتبار را (براساس برآورد حجم نمونه، جمعیت نمونه و شیوه‌های نمونه‌گیری) به جامعه آماری تعمیم دهد.
- محقق می‌تواند برداشت‌های سایر از کاربرد روش‌های تحلیل آماری پیشرفته به مخاطبان بدهد.

از آنجا که عملکرد اصلی روش‌های تحلیل آماری، پیشرفته، تبیین آمار توصیفی و استنباطی داده‌های آماری است؛ لذا محقق سعی دارد ضمن ارزیابی وضعیت موجود تغییرات تحقیق، به تجزیه و تحلیل روابط ممکن (مداخله‌گر/ کاذب/ منکوب/ تعدیلی) بین متغیرهای تحقیق نیز بپردازد؛ اما آنچه که در این میان مهم به نظر می‌رسد، شکل و نحوه ارائه محتوای تحقیق است که درواقع این کتاب در قالب روش‌های مستدل و منطقی، در تلاش است مخاطبان را به درک و استفاده کاربردی داده‌ها و یافته‌های آماری، مجاب نماید؛ تا از این طریق کاربران بتوانند پایه‌های محقق به تبیین روش‌شناختی تحقیق نائل آیند. لذا محقق با تکیه بر روش‌های تحلیل آماری پیشرفته، می‌تواند مدعی باشد که اگر:

- تحقیق^۱، به منزله طرح یک جنگ (درمقابله با مسائل و مشکلات جامعه) ساخته می‌شود.
- روش^۲، حکم مدیریت استراتژیک را در این جنگ دربر خواهد داشت.
- تکنیک^۳، به مثابه استفاده کاربردی از نوع اسلحه مناسب در این جنگ خواهد بود.
- آمار^۴، بررسی و ارزیابی محقق جهت ارائه معبر مطمئن و معتبر در رویارویی با این جنگ خواهد بود.

اما مسئله‌ای که در اینجا مطرح می‌شود این است که شناخت چنین سناریویی نیازمند معیارهایی دارد که به عنوان پشتوانه علمی، انگیزه‌ای برای کاربرد آکادمیک این کتاب در دانشگاه تلقی شود تا از این طریق پژوهشگران بتوانند در تبیین روش‌شناختی یک مسئله فرهنگی و اجتماعی، از آن به صورت پهنه بهره‌برداری نمایند. بدین ترتیب این کتاب با چنین پشتوانه‌ای به صورت پهنه و مفید می‌تواند در راستای روش تحقیق پیشرفته (در حوزه‌های مدیریتی، پژوهش‌های رفتاری، روانشناسی اجتماعی، جامعه‌شناسی) در ارتباط با دروس ذیل (به ویژه روش‌های تحلیل آماری پیشرفته در پنج گرایش دکتری: جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران، جامعه‌شناسی گروه‌های اجتماعی، جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه،

جامعه‌شناسی فرهنگی، جامعه‌شناسی سیاسی) در دانشکده‌ها و دانشگاه‌های ذیربط مورد استفاده دانش‌پژوهان گرامی قرار گیرد:

- ✓ آمار پیشرفته و برنامه‌های پیشرفته SPSS (کارشناسی ارشد پژوهش اجتماعی: دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران).
- ✓ روش تحقیق (۲) (کارشناسی ارشد پژوهش اجتماعی: دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران).
- ✓ روش تحقیق (۲) (کارشناسی ارشد پژوهش اجتماعی: دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی).
- ✓ روش تحقیق کمی پیشرفته (کارشناسی ارشد پژوهش اجتماعی: دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران).
- ✓ روش تحقیق کمی پیشرفته (کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی: دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران).
- ✓ روش تحقیق پیشرفته (کارشناسی ارشد مدیریت: دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه آزاد اسلامی).
- ✓ روش تحقیق پیشرفته (کارشناسی ارشد مدیریت: دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی).
- ✓ روش‌های تحلیل آماری پیشرفته (دکتری جامعه‌شناسی: دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران).
- ✓ روش‌های تحلیل آماری پیشرفته (دکتری جامعه‌شناسی: دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی).

لازم به ذکر است که این کتاب (روش‌های تحلیل آماری پیشرفته)، پس از چاپ و نشر دو کتاب قبلی یعنی مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی ۳۸۳ چاپ دوم، زنجان: مهدیس) و تکنیک‌های خاص تحقیق (۱۳۸۲؛ چاپ دوم؛ تهران: ورجاوند)، با همکاری قابل تقدیر سرار خان اسکینه بابایی (کارشناس ارشد مردم‌شناسی) انتشار یافته است. البته حائز اهمیت است که انگیزه اصلی چاپ این کتاب (روش‌های تحلیل آماری پیشرفته) را می‌توان چنین برشمرد:

۱. مطالعات و تجربیات مؤلف در زمینه‌های فلسفی و عملی در روش‌های تحقیق، تکنیک‌های خاص تحقیق، روش‌های تحقیق پیشرفته، روش‌های تحلیل آماری پیشرفته، که همراه با راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد در دانشگاه‌ها نیز بوده است.
۲. مطالعات و تحقیقات مؤلف در طول دوره‌های تحصیلی (اعمال کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری) که مدیون اساتید بزرگوار (در دانشگاه تهران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات) می‌باشد. لذا ضمن تشکر از اساتید ارجمند و پشنگرمی‌های قابل تقدیر این عزیزان این کتاب تقدیم می‌گردد.

لذا در خاتمه امید است به لطف و مرحمت الهی، اثرات بعدی و ماندگار در عرصه مطالعات و تحقیقات جامعه‌شناختی و روش‌شناختی پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی، در معرض رؤیت پژوهشگران گرامی قرار گیرد. در نهایت در پناه ایزد متعالی، سربلندی و سرافرازی روزافزونی را برای تمامی پژوهشگران و دانش‌پژوهان، کلیه شئون زندگی مسئلت دارم.

ذبیح‌الهدی صدقی

دکترای جامعه‌شناسی، استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان

0912 341 2705

zsadafi@yahoo.com

❖ مقدمه‌ای بر کتاب روش‌های تحلیل آماری پیشرفته:

به‌طور کلی در تدوین پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد و نیز رساله دوره دکتری، می‌توان فرآیند تحقیق را بر مبنای فهرست مطالب ذیل مورد بررسی و مطالعه قرار داد:

* چکیده.....

* مقدمه.....

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱- طرح و بیان مسئله تحقیق.....

۱-۲- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق.....

۱-۳- اهداف تحقیق.....

۱-۴- سئوالات تحقیق.....

فصل دوم: چارچوب نظری تحقیق

۲-۱- مروری بر پیشینه تحقیقات و مطالعات انجام شده.....

۲-۲- مروری بر مبانی نظری و نحوه های تحقیق.....

۲-۳- ترسیم مدل نظری تحقیق.....

۲-۴- تنظیم فرضیه‌های تحقیق.....

فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق

۳-۱- نوع روش تحقیق.....

۳-۲- تعریف و انتخاب جامعه آماری تحقیق.....

۳-۳- تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق.....

۳-۴- ابزار و تکنیک جمع‌آوری داده‌های تحقیق.....

۳-۵- ابزار سنجش و اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق

۴-۱- توصیف ویژگی‌های جامعه مورد مطالعه.....

۴-۲- توصیف متغیرهای اصلی تحقیق.....

۴-۳- نیکونی سنجش متغیرهای اصلی تحقیق.....

۴-۴- آزمون فرضیه‌های تحقیق.....

۴-۵- نیکونی برازش مدل نظری تحقیق.....

فصل پنجم: نتایج تحقیق

۵-۱- نتیجه‌گیری تحقیق.....

۵-۲- پیشنهادات و راهبردهای تحقیق.....

پیوست‌ها

* فهرست منابع و مأخذ.....

* پرسشنامه تحقیق.....

* چکیده انگلیسی.....

لذا در این کتاب (روش‌های تحلیل آماری پیشرفته) سعی شده در قالب یک مسئله فرهنگی و اجتماعی (تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر دین باوری رسانه‌ای جوانان) با تکیه بر دو فصل اصلی فهرست مطالب تحقیق (یعنی فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق، و فصل چهارم: یافته‌های تحقیق) به تجزیه و تحلیل داده‌های آماری پرداخته شود:

❖ فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق:

✓ شامل: ۳-۱- نوع روش تحقیق، ۳-۲- تعریف و انتخاب جامعه آماری تحقیق، ۳-۲-۱- شیوه‌های نمونه‌گیری در تحقیق، ۳-۳- تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق، ۳-۳-۱- تعریف مفهومی و عملیاتی متغیر وابسته، ۳-۳-۲- تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای مستقل اصلی، ۳-۳-۳- تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای مستقل زمینه‌ای، ۳-۴- ابزار و تکنیک جمع‌آوری داده‌های تحقیق، ۳-۵- ابزار سنجش و اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق، * فرآیند ویرایش و پردازش داده‌های تحقیق (SPSS).

❖ فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق:

✓ شامل: ۴-۱- روش‌های ژمنی‌های جامعه مورد مطالعه، ۴-۱-۱- توصیف آماری یا آمار توصیفی متغیرهای زمینه‌ای، ۴-۲- توصیف متغیرهای اصلی تحقیق، ۴-۲-۱- توصیف آماری یا آمار توصیفی متغیرهای اصلی، ۴-۲-۲- ترسیم نمودار و ارائه تغییر نمرات متغیرهای اصلی، ۴-۳- نیکونی سنجش متغیرهای اصلی تحقیق، ۴-۳-۱- تحلیل گویه‌ها، ۴-۳-۲- مربوط به متغیرهای اصلی، ۴-۳-۳- تحلیل عاملی گویه‌های مربوط به متغیرهای اصلی تحقیق، ۴-۳-۴- تحلیل توزیع نرمال متغیرهای اصلی تحقیق، ۴-۳-۴- تحلیل خوشه‌ای متغیرهای اصلی تحقیق، ۴-۴- آزمون فرضیه‌های تحقیق، ۴-۴-۱- آزمون فرضیه‌های دومتغیره: آزمون ضریب همبستگی پیرسون، ۴-۴-۲- آزمون فرضیه چندمتغیره: آزمون رگرسیون چندگانه، ۴-۵- نیکونی برازش مدل نظری تحقیق، ۴-۵-۱- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نگرش جوانان به باورهای دینی رسانه‌ای، ۴-۵-۲- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نگرش جوانان به ارزش‌های دینی رسانه‌ای، ۴-۵-۳- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نگرش جوانان با باورهای فرهنگی رسانه‌ای، ۴-۵-۴- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نگرش جوانان به سازه‌های فرهنگی رسانه‌ای، ۴-۵-۵- تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نگرش جوانان به ارزش‌های فرهنگی رسانه‌ای.

• پیوست‌ها:

✓ شامل: * فهرست منابع و مآخذ روش‌شناسی تحقیق، * پرسشنامه تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر دین باوری رسانه‌ای جوانان.